

GAAT MINISTER GATZ VOOR GOUD?

De baan van een minister is niet te onderschatten. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aandachtig voor wat komen kan, creatief in wat komen moet en alert voor wat komen zal. Daarvoor moet je in bloedvorm zijn, zowel fysiek als mentaal. Politiek is topsport. Een minister hoeft die inspanning gelukkig niet alleen te leveren. Er is het kabinet, er is de administratie, maar er zijn daarbuiten ook de vele spelers op het terrein, die het beleid mee kunnen voeden en vorm geven.

Minister Sven Gatz, verantwoordelijk voor het sociaal-cultureel werk, kan veel doen voor onze kleurrijke sector, waarin 200.000 vrijwilligers en 2.200 beroepskrachten jaarlijks tekenen voor zo'n 10 miljoen deelnames aan activiteiten, 10 miljoen keer vormen, bewegen en verenigen in Vlaanderen en Brussel. Omgekeerd kan die sector ook iets betekenen voor de minister. De hordes die de samenleving moet nemen zijn namelijk hoog en de race van 240 weken ministerschap is zo gelopen. En zoals elke sporter weet: een goede voorbereiding is alles.

**WIJ HEBBEN DRIE TIPS
VOOR DE WEG NAAR
HET GOUD.**

TIP 1: SCHIED METEEN UIT DE STARTBLOKKEN

De kalender die het decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk dicteert, zal de eerste twee jaar heel wat aandacht opeisen. Dit is het moment waarop de evaluaties gebeuren, de speerpunten voor de volgende jaren worden bepaald, de budgetten vastgelegd. Weinig tijd dus om rustig warm te lopen. Schiet snel uit de startblokken.

31 december 2014

De minister beslist over de eindevaluatie van elke organisatie. Dit heeft gevolgen voor hun subsidies.

Sociaal-culturele organisaties werken met een subsidie-enveloppe die telkens voor vijf jaar wordt toegekend. Via een beleidsplan en voortgangsrapporten informeren zij de overheid over hun plannen en de uitvoering ervan. De administratie kan tijdens de subsidieperiode controleren, inspecteren, feedback geven. Eén keer komt een visitatiecommissie langs, bestaande uit twee ambtenaren en twee externe deskundigen, die de minister selecteert uit een lijst die de sector heeft opgesteld.

Al deze bevindingen monden aan het einde van de beleidsperiode uit in een eindevaluatieverslag, met gevolgen voor de subsidie. Voor de meeste werksoorten geldt dat bij een negatieve eindevaluatie de subsidie in een volgende beleidsperiode zakt met 10 %. De organisaties kunnen dan geen aanspraak maken op eventuele meergelden. Bij een positieve eindevaluatie vertrekken de organisaties in een volgende beleidsperiode minimaal van eenzelfde subsidie-enveloppe.

In de vorige subsidieperiode kregen negen organisaties een negatieve eindevaluatie. Eén daarvan trok naar de Raad van State en kreeg gelijk. Als gevolg daarvan hebben overheid en sector duidelijkere procedure-afspraken gemaakt.

30 juni 2015

De minister zorgt voor de instroom van nieuwe organisaties en maakt de beleidsprioriteiten voor de verenigingen en gespecialiseerde vormingsinstellingen bekend.

Verenigingen en gespecialiseerde vormingsinstellingen kunnen per subsidieperiode intekenen op beleidsprioriteiten. Zo kunnen de sector en de overheid samen werk maken van maatschappelijke uitdagingen. De minister voorziet hiervoor bijkomende budgetten, die in de eerstvolgende beleidsperiode enkel kunnen dienen voor deze prioriteiten. Een mooi evenwicht: voor de structurele enveloppe beschikken de organisaties over een grote autonomie om eigen keuzes te maken; met de middelen voor de beleidsprioriteiten ontwikkelen overheid, verenigingen en instellingen samen enkele speerpunten.

Daarnaast kan de minister ook nieuwe bewegingen, verenigingen en vormingsinstellingen erkennen. 2015 wordt het jaar waarin de minister opnieuw kan zorgen voor vers bloed in de sector.

In de vorige regeerperiode legde de sector enkele mogelijke prioriteiten voor aan de minister (dualisering, duurzaamheid, burgerparticipatie en innovaties in levenslang leren). Maar zij besloot geen bijkomende middelen vrij te maken en formuleerde geen beleidsprioriteiten. Wel mochten we nieuwe organisaties in onze sector verwelkomen (zij het "binnen de perken van de bestaande kredieten").

Oktober 2015

Uit de begroting voor 2016 blijkt op welke middelen de sector kan rekenen.

De beslissingen over de subsidie-enveloppes zien er voor de verschillende werksoorten telkens wat anders uit. Wat ze met elkaar gemeen hebben, is de vraag welke middelen voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn ingeschreven in de Vlaamse begroting. Kunnen nieuwe organisaties erkend worden? Kunnen de werksoorten rekenen op de decretaal voorziene groei? Deze vragen krijgen in het najaar van 2015 een antwoord.

Een van de criteria om de budgetten te bepalen, is de 'levensduurte'. Het decreet gaat er immers terecht van uit dat elke organisatie in een

vijfjaarlijkse periode met haar vaste subsidie-enveloppe (die in het beste geval enkel wordt geïndexeerd) jaarlijks minder kan betalen. Anciënniteit, nieuwe sociale verplichtingen, stijging van vaste kosten: deze evoluties worden met de sector besproken.

Op die manier bouwen de administratie, de minister en de sociaal-culturele organisaties samen aan een onderbouwd dossier, waarin de stijging van de levensduurte van de afgelopen vijf jaar wordt gecijferd. Op basis hiervan kan de minister een hoger budget toekennen.

In de vorige beleidsperiode werd fors bespaard. Naast de 'kaasschaaf' (lineaire besparingen, zoals in heel wat culturele deelsectoren) trof een aantal gerichte maatregelen het sociaal-cultureel volwassenenwerk. De volkshogescholen verloren ruim een kwart van hun middelen. Ook voor de bewegingen was er een derde te weinig geld. De etnisch-culturele verenigingen gingen fors achteruit ten opzichte van de vorige beleidsperiode. Verenigingen werden voor hun innovatie-enveloppe op droog zaad gezet. De inzet van opleidingscheques voor de vormingsinstellingen werd tot nagenoeg niets herleid. Jaarlijks loopt de sector ruim 13 miljoen euro mis ten opzichte van een gewone uitvoering van het decreet.

TIP 2: HOUD DE VINGER AAN DE POLS

Dát is efficiëntie. Het valt op dat overheden deze efficiënte aanpak proberen te vervangen door die van consultancybureaus. Soms is dat nuttig, maar zijn dit ook geen (dure) uitwassen van een door-geslagen 'meten is weten'-samenleving? Een duurzaam beleid ontwikkelen gaat immers om meer dan technocratische modellen en instrumenten bedenken. Het gaat vooral om het voortdurend zoeken naar een draagvlak voor oplossingen.

In de vorige periode oefende de Vlaamse regering rond de interne staathervorming met de formule van groen- en witboeken: ze lanceerde een discussietekst (groenboek), verzamelde alle mogelijke opmerkingen om uiteindelijk te komen tot besluiten (witboek). Wij vinden dit een interessant instrument, op voorwaarde dat er voldoende openheid is in het debat. Tegelijk zond de regering signalen uit alsof ze het werken met strategische adviesraden en andere overlegstructuren eerder als een last dan een lust ervaarde. Wij blijven alleszins de meerwaarde van het sectoroverstijgende gesprek in de SARC (strategische adviesraad voor (onder meer) cultuur) beklemtonen. En één kleine waarschuwing toch, meneer of mevrouw de minister: het insnoeren van overleg en advisering leidt dikwijls tot een voorsprong voor de sterkste roepers of de strafste lobbyisten.

Elke sporter weet wat er gebeurt als zij of hij de polsslag te weinig in de gaten houdt: verzuring, krampen, evenwichtsproblemen.

Vlaanderen kent een rijke traditie van overleg en advisering. Op die manier maken de spelers elkaar en zichzelf mee verantwoordelijk voor het beleid. Bovendien: uit de praktijk blijkt dat deze vormen van samenspraak leiden tot maatregelen met minder fouten en onduidelijkheden en meer slagkracht en draagvlak. Dat kan het gewenste resultaat alleen maar ten goede komen.

Open debatteren op basis van onderbouwde meningen en ideeën, elkaar zo vroeg mogelijk betrekken, voorzien in overleg en advisering over zowel de strategische lijnen als de manier waarop die in de praktijk worden omgezet: het ligt allemaal voor de hand als je een cocreatief beleid wilt voeren. En, ja hoor, het mag vooruit gaan als het moet en voldoende tijd krijgen als het nodig is.

TIP 3: SLIMME TUSSENSPRINTS, LEVEREN STRAFFERE PRIJZEN OP AAN DE MEET

In juni 2013 bracht de FOV 'Veerkracht' uit, de ambitiebundel voor een sterk sociaal-cultureel beleid: 126 concrete tips om ruimte te geven aan sociaal-cultureel initiatief, om straffe verbindingen te leggen met allerlei maatschappelijke domeinen en groepen mensen, om een offensief beleid te voeren op alle overheidsniveaus, van het district tot Europa.

Bekijk deze initiatieven als slimme tussensprints. Als u ze alle optelt, dan zult u vaststellen, op het einde van de legislatuur, dat ze samen het beleidskader voor het sociaal-cultureel werk grondig hebben opengebrouwen. En... de meeste voorstellen kunnen zonder of met een heel beperkt budget meteen het verschil maken voor al dat sociaal-culturele engagement. Onprettige budgettaire tijden, zegt u? Een reden te meer om niet bij de pakken te blijven zitten en doorheen de legislatuur met een rist concrete en goedkope maatregelen te blijven verrassen.

Om het u gemakkelijk te maken, geven wij u hier telkens een handvol voorbeelden van speerpunten waar elk beleidsniveau naar hartenlust uit kan putten om fors in te spelen op zoveel vrij engagement.

Voor meer duiding en de overige 101 tips: zie www.wascabi.be.

Vragen of reacties? dirk@fov.be

GEEF LUCHT AAN VRIJWILLIGERS

- Maak van 'Samen Vereenvoudigen' een innovatie-speerpunt
- Maak van E-griffie een toegankelijke en betaalbare site voor vzw's
- Hol de vrijwilligerswet niet uit
- Onderzoek een verruiming van de collectieve verzekering voor vrijwilligers
- Ondersteun bovenlokale samenwerking om vrijwilligers bij te staan

ZORG VOOR LICHT IN DE REGELTUNNEL

- Trek de minimumdrempel in de wet op de overheidsopdrachten op van 8.500 naar 25.000 euro
- Trek de minimumdrempel voor btw-vrijstelling op van 15.000 naar 25.000 euro
- Werk aan een veilig en ruim kader voor sociaal-cultureel werk op het gebied van btw, marktpraktijken,...
- Sloop drempels voor andere organisatie- en financieringsvormen in het sociaal-cultureel werk
- Wees creatief en offensief met de ruimte die je geeft aan onderzoek, innovatie en experiment

BLAAS LEVEN IN LEERNETWERKEN

- Maak EVC (Erkenning Verworven Competenties) laagdrempelig en breng het tot leven door ook aandacht te geven aan het Herkennen van Competenties (HVC)
- Ruim 40 % van de sociaal-culturele organisaties werkt aan informeel/niet-formeel leren met en voor kansengroepen. Betrek en versterk hen om drempels te slopen en bruggen te leggen
- Werk een Open Ruimte-actie uit voor leren, samen met het bedrijfsleven, onderwijs en gemeenten
- Faciliteer internationale netwerken en uitwisselingen
- Hervorm de opleidingscheques zodat mensen zelf kunnen beslissen welke vorming zij kiezen

GEEF RUIMTE AAN DE GEMEENSCHAP

- Werk met alle overheden samen aan acties rond (brand-)veilige en duurzame infrastructuur
- Ga voor een btw-tarief van 6 % voor bouw en verbouwing van lokalen
- Stimuleer sociaal-culturele her- en nevenbestemmingen van religieuze infrastructuur
- Werk samen met de horeca een gastvrij-voor-verenigingen-actie uit
- Investeer slim in brede scholen, zodat het gemeenschapsleven er zijn plaats krijgt

STOP BEZIGHEIDSTHERAPIE

- Schrap "binnen de perken van de kredieten" in de decreten en geef het parlement zijn controletaak terug
- Houd u tijdens lopende periodes aan de subsidie-afspraken: stipt, correct, transparant
- Bevrijd administraties van onnodige interne controles op controles op controles en zorg daardoor voor een zinvolle verhouding tussen de overheid en de organisaties
- Laat de ene overheidsdienst de erkenning van organisaties door de andere overheidsdienst erkennen door de aanvraag- en verantwoordingsplichten te beperken
- Faciliteer, naar het voorbeeld van de premiezoeker voor verbouwingen, een portaalsite met alle (Europese, federale, Vlaamse,...) subsidielijnen die relevant zijn voor het sociaal-cultureel werk